

Lanthemnets betydelse.

Alma Stenholm.

I

Det talas och skrives så mycket om hemmens minskade inflytande, om "flykten" från hemmen, om att ungdomen drages bort till uteliv och att hemmet för människorna betyder mindre än förr. Även om detta tyvärr är sant till en viss grad, så äro dock ännu de flesta människor villiga att vittna om, hur ofantligt mycket deras hem betytt och betyder för dem. De flesta unga män och kvinnor se också med glädje fram emot den dag, då de skola få sätta bo, och i denna sin längtan gå de med en medveten önskan och förhoppning om att kunna göra detta hem till en kär boning för den de älska. Det är till dessa framtidens goda hem vi skola knyta våra förhoppningar om ett sunt och livskraftigt släkte med förmåga att arbeta med glädje och lust att stå på egna ben.

Landsbygdens hem ha de största möjligheter att binda familjens medlemmar vid sig, om bara dessa möjligheter utnyttjades till fullo i arbetet och i samvaron. Livet på en gård, där hemmet och arbetsplatsen är detsamma, är meningsfyllt och utgör en miljö, där både de vuxna och barnen kunna finna utlopp för arbetslust, skaparglädje och fantasiens flykt. Varifrån har egentligen talet om att det är finare att bo i staden kommit? Hur många stadsbo kan i den tidiga morgonstunden stiga ut på sin förstugukvist i sitt ägande hus och se solen lysa över fält och ängar? Och glädjen att se djur och gröda växa och frodas, njutningen att på sitt bord

servera egna produkter från trädgård, ladugård och hönsgård är stadsbon förmenad. Vad betyder väl möjligheten att gå på upplysta gator och att kunna besöka en biograf varje kväll mot glädjen att trampa den egna torvan. En ny själsläggning och en omvärdering av värdena det är, vad som behöves för att landsbygdens människor skola se, vilka rikedomar de verkligen äga, så att de må sträva efter att behålla och förkovra dem och inte i fåvitska släppa något därav ifrån sig. På vår landsbygd finnes utvecklingsmöjligheter för vakna, begåvade män och kvinnor, som borde kunna göra slut på den uppfattningen, att jordbruk är ett yrke endast för obegåvade pojkar att slå sig på och att hemarbete på en lantgård passar för flickor, som inte kunna företaga sig något förnämligare. Det är sant att jordbruk och lanthushåll duger för både pojkar och flickor, men inte för de dumma, slöa, lata och ointresserade. Skall det estlandssvenska jordbruket och de estlands-svenska lanthemmen kunna föras ytterligare framåt och nå den utveckling, vi alla önska, måste där fostras vakna, intresserade och initiativkraftiga människor.

Ett hem med allt, vad det kan rymma av arbetsglädje, trevnad och lycka, skapas inte av sig självt eller av en av familjemedlemmarna ensam. Samarbete och förståelse för varandra, hjälpsamhet och hänsyn äro de hörnstenar, på vilka hemmen skola byggas. Ett hem, där var och en en-

dast ser till att själv ha det så bekvämt som möjligt utan tanke på andra, blir aldrig något hem i ordets vackraste och bästa bemärkelse.

De flesta jordbruk här äro inte större än att det fordras av alla parter arbete från morgon till kväll för att ge även en ganska knapp bärgning. Vakenhet och beräkningsförmåga äro därför nödvändiga för att på olika områden utvinna det mesta möjliga. En gård, den må vara aldrig så liten, är ett affärsföretag, där mannen och hustrun äro kompanjoner, och där företagets vinst är beroende av båda dessa kompanjoners kunnet och förmåga att sköta sitt eget arbetsområde samt förmåga till samarbete för det gemensamma bästa. Man och hustru äro var och en på sitt håll fria företagare, men hustrun kan i mycket få fall göra några förändringar eller förbättringar på sitt arbetsområde, utan att hon har mannen på sin sida, utan att han förstär och sätter sig in i vad det gäller och vill bistå henne med råd och dåd. Endast i gemensam strävan och genom att intressera sig för varandras arbetsfält kunna goda resultat vinnas och arbetsfördelningen bli bäst avpassad efter familjemedlemmarnas tid och krafter.

Den fördelning, som numera är vanlig i fråga om arbetena på en gård, har utvecklats så småningom allt ifrån den tiden, då männen skötte jakt och fiske och kvinnorna ensamma både jord och djur fram till våra dagar. Nu ha emellertid männen överallt mer och mer övertagit det mesta av utarbetet och det är dithän, vi även vill, att våra män här skola komma. Genom att männen i allt större utsträckning överta utom-

Lanthehets...

husarbetet hinna kvinnorna bättre ägna sig åt skötseln av hemmen. Med de större krav nutidens mäniskor ställa på bostad, kläder och mat, ökas kvinnornas arbete för att kunna tillfredsställa dessa krav, och inomhusarbetet skulle därför i de allra flesta fall räcka mer än väl till. I den mån husmodern måste ägna stor del av dagen till utomhussysslor, minskas hennes möjligheter att sköta hemmet väl till skada inte bara för henne själv utan också för man och barn.

I de flesta lanthem få barnen redan tidigt vänja sig vid att hjälpa till med olika slag av arbeten. Det finns också mycket de kunna utträtta åt mor och far både ute och inne. Det gäller bara för de äldre att möta deras hjälpsamhet med förståelse och i vädjan till deras ansvarskänsla låta dem på egen hand reda sig med sådana sysslor, som de kunna klara av. Ofta är det föräldrarnas eget fel, att de ej få den handräckning av barnen, som de önska och så väl behöva. Om barnen få känna, att man litar på dem, och om de överlämnas åt sig själva att i lugn och ro utföra, vad de fått order om, blir det vanligen väl gjort, om än inte så fort, som om man gör det själv. Barn ha i de flesta fall en stark hederskänsla, som man kan lita till. Många föräldrar begå ett stort misstag genom att inte åt de kunniga, fullvuxna ungdomar, som arbeta vid hemmet, betala en om än liten lön per månad, i de fall då detta är möjligt. Helt säkert ha många pojkar och flickor lämnat sitt hem och givit sig in på annan arbetsmarknad, därför att de känt sig beroende och i ungdomlig lust och önskan att klara sig på egen hand velat söka ett regelbundet avlönat arbete.

Forts.

Engelsk-fransk hjälp åt Norge.

Premiärminister Chamberlain förklarade på tisdagen i underhuset, att de allierade komma att lämna Norge hjälp. Chamberlain tillade, att stora flottenheter gått till sjöss, men att han inte kunde ge några detaljerade uppgifter om de av regeringen vidtagna åtgärderna.

TYSKA stridskrafter ha ockuperat DANMARK och delar av NORGE.

Tyska högkvarteret har på tisdagen utsänt följande meddelande:

Tidigt på tisdagsmorgonen överskredo tyska stridskrafter dansk-tyska gränsen vid Flensburg och Töndern och befinna sig på fram-marsch mot norr via Aabenraa och Esbjerg. I morgongryningen landstego tyska stridskrafter i Lilla Bält vid Middelfart och ha där ockuperat kusten. Tyska sjöstridskrafter ha även trängt in i Stora Bält och landsatt trupper i Korsör och Nyborg...

Även i Köpenhamn landsattes trupper och kl. 8 på morgonen var hela staden i tyskarnas våld.

* * *

Från Oslo meddelas på tisdagen, att tyska flottenheter trots norska sjöstridskrafternas motstånd på tisdagsmorgonen löpt in i Oslofjorden och besatt Oslo. Även Bergen är besatt av tyskarna. Norska regeringen lämnade genast huvudstaden och begav sig till Hamar. I Oslo bildades ny regering med Vidkun Quisling som statsminister.

Evakueringen av staden har avbrutits.

Tyska högkvarteret meddelar, att norrmännen gjort motstånd huvudsakligen i Oslo. Motståndet bröts definitivt på tisdagseftermiddagen, varefter Oslo besattes.

Norden inför avgörande händelser.

I över ett halvt år har stormaktskriget pågått, men några händelser av direkt avgörande betydelse varken för den ena eller andra parten ha tillsvidare ännu inte ägt rum. Kriget, såsom det flerfaldiga gånger tidigare konstaterats, har i huvudsak förts på haven i avsikt att avskära alla möjligheter för motparten att bedriva handel med neutrala länder för att därigenom täcka sitt behov av olika slags råvaror, som äro nödvändiga för en effektiv krigsföring. På landfronten däremot har det varit lugnt, åtminstone ha krigskommunikationerna ingentingssärskilt att meddela.

Denna inskränkta verksamhet på landfronten har utan tvivel berott därpå, att motsändarna ligga bakom var sin starkt befästa gräns och att ett genombrott av dessa linjer skulle fordra så stora offer både i manskap och materiel, att fördelarna ej skulle uppväga förlusterna. I någon mån har det även berott därpå att parterna ännu inte ansett sig tillräckligt rustade för någon avgörande strid och att ingen av dem ansett sig tvungen att taga initiativet till en framstöt.

Nu har sålunda ett halvt år gått under intensiv rustning, och av allt att döma är tiden fullbordad. Handlingens tid har kommit, men handlingarna ha utsträckts i en helt annan riktning än den världen väntade på. De nordiska länderna, som levat sitt stilla liv, ha nu gjorts till medelpunkt för världshändelser av oanad räckvidd. Exporten av järnmalm från Sverige via Narvik till Tyskland har länge oroat de allierade, men man lät den fortgå, möjligen i hopp om, att de på andra områden skulle kunna tvinga Tyskland till fred. Därav blev naturligtvis intet, ty Tyskland har i detta krig så många dörrar och fönster öppna och följaktligen kunnat förse sig med det nödvändigaste vad råvaror beträffar. För att göra blockaden så effektiv som möjligt skredo de allierade till att minera norska territorialvatten. För att förhindra följderna av denna skärpta blockad ockuperade tyskarna på tisdagsmorgonen Köpenhamn och landsatte även starka truppavdelningen i norska hamnar, förklarande därvid, att de tagit hand om Danmarks och Norges militära säkerhet. Allt detta har naturligtvis framkallat oerhörd bestörtning i hela Norden och man avvaktar med bävan händelsernas utveckling. De små staterna, huru ärligt deras uppsåt än må vara att värna sin neutralitet och sin oav-

Norden inför...

händighet, så är det dock svårt att hålla de stora grannarna på avstånd från sina territorier. Tragedin har börjat, och vi kunna inte förutspå hur och var den slutar. De, som vilja leva enbart i fred och samförstånd med alla andra folk, förmenas detta, därför att deras gård råkar ligga vid den stora allfarsvägen.

Det påstås, att världen skulle vara civiliserad och att humaniteten skulle i våra dagar vara en av de faktorer som skulle väga mest i civilisationens vågskål, men huru bittert bli ej de besvikna, som hoppats sådant av vår tids beprisade civilisation. Det gamla ordstävets att de stora fiskarna alltid ätit de små, får här, tjäna såsom svar på det komplex av frågor, som oemotståndligt tränger sig in på betraktaren.

Ödet ville att Finland skulle bli det första landet, som skulle skövlas av kriget, nu är turen hos Norge och Danmark, och sedan...? Ve de svaga! A. S.

Runö.

Genom radion ha vi då och då fått höra ett och annat från Runö. Regelbunden postförbindelse ha runöborna icke kunnat upprätthålla. Det var nu omkring 2 månader sedan Runö postförare senast var med post i Kuressaare. Men senaste måndag lyckades postförarna likväl efter många mödor och besvärligheter nå fastlandet. Radionyheter visste måndag morgonen berätta att postförarna begett sig från sin hemö redan torsdagmorgon, men därefter icke avhört.

Nu har framgått att postförarna Johan Vapper och A. Norman varit tvungna att ta sig fram till största delen till fots, dragande efter sig en kälke på vilken postbåten befann sig. Dessutom var isen på sina ställen så svag att den inte bar männen, men ej heller kunde man färdas med båt. De blevo därför tvungna att vänta på tjockare drivis. Härvid lyckades de skjuta 2 sälar.

Resan Runö-Kuressaare, som annars tar 1 dag, räckte denna gång 5 dygn. Men det oaktat återvände de duktiga männen redan samma kväll från Kuressaare, medförande 80 kg post till hemön.

* * *

Danmark fogar sig protesterande.

Konungen och regeringen ha utfärdat proklamationer till Danmarks folk.

På tisdagsförmiddagen överlämnade tyska sändebudet i Köpenhamn en not, vari tyskarnas ståndpunkt till de företagna åtgärderna mot Danmark belysas. Efter överläggning med statsministern och regeringen beslöts att protesterande böja sig under de tyska åtgärderna.

Regelbunden flygtrafik Tallinn-Stockholm.

Fr. om. onsdagen öppnades regelbunden trafikflygning på linjen Tallinn-Stockholm med tre turer i veckan. Förbindelsen upprätthålles av det estniska flygbolaget "AGO".

Blockaden av finska kusten upphävd.

Utrikeskommisarie Molotov har meddelat alla i Moskva befintliga främmande makters beskickningar, att blockaden av finska kusten, som infördes i början av december förra året, den 13 mars upphävts.

Sverige bygger skyddsrum.

Enligt meddelande från Sverige beviljar regeringen lån om 15 miljoner kronor för byggande skyddsrum, som böra finnas vid varje byggnad.

Prästgården på Runö är självfallet församlingbornas samlingsplats.

Här har sedan början av mars konfirmationsundervisning pågått med 15 ungdomar. Varje söndag samlas ett 40-tal barn till söndagsskola. Varje onsdag kl. 18 hålles en andaktstund och varje torsdag "kvinnomöte", som symötena kallas på Runö. Då samlas ett 40-tal kvinnor och äldre flickor i det gästfria prästhemmet, varvid pastor och fru Isacson läsa högt ur någon lämplig bok och sänger sjungas ur "Sions toner", medan kvinnorna syssla med sina handarbeten. Ligger man härtill att gudstjänst hålles varje söndag, så kan man med fog säga, att det bedrivs ett intensivt församlingsarbete på Runö

Telefon- och telegrafförbindelsen Tallinn-H:fors återupprättad.

Telefon- och telegrafförbindelsen Tallinn-H:fors, som sedan krigets utbrott legat nere, har nu återupptagits. Ett 3-minuters telefonsamtal till Finland kostar kr. 2.52; efter kl. 19 kr. 1.52.

Ryssarna ha utrymt Petsamoområdet.

Från Helsingfors meddelas, att ryssarna i enlighet med fredsfördragets bestämmelse på onsdagen utrymt Petsamo. I meddelandet påpekas, att ryssarna med minutiös noggrannhet iakttagit alla härmed sammanhörande bestämmelser.

Staden Paldiski evakueras.

Invånarna i Paldiski ha fått orden att flytta bort från staden. Även rågöborna, som bebo de båda öarna utanför Paldiski, måste lämna sin jord och sina hem, men ännu vet man inte med bestämdhet när flyttningen bör vara genomförd.

Meddelande.

På grund av förekommen anledning får undertecknad för den allmänhet, som besöker Sv. församlingens lärum i Tallinn bringa till kännedom följande:

1. Om temperaturen i lärummet inte alltid varit sådan, att den ingett i synnerhet äldre personer en oinskränkt känsla av trevnad, så måste detta förhållande läggas den osedvanligt stränga vintern och byggnadens säregenheter till last. Undertecknad, och även flera andra med saken förtrogna, kan mycket väl intyga att bränsle inte sparats.

2. Vad belysningen beträffar, så måste den anses vara tillfredsställande, åtminstone har den inte varit sämre än under tidigare år.

3. Samtliga till lärummet adresserade tidningar och tidskrifter, ha omedelbart av posten expedierats till adressaten. Äro tidningarna och tidskrifterna vid ankomsten till lärummet inte alldeles "färska", så varken kan eller vill undertecknad ikläda sig något som helst ansvar därför, och varje människa med normal fattningsförmåga torde förstå varpå detta beror, nämligen att det är en av de många olägenheter krigstiden medför.

A. STAHL,
ordförande i Svensk-Finska S:t
Mikaelsförsamlingens styrelse och råd.

Vad försiggår i Norge?

Av olika rykten och meddelanden att bedöma tyckes regeringen Nygaardsvold allt fortfarande vara Norges lagliga regering oaktat regeringen Quisling i Oslo har proklamerat sig som sådan. Resande, som kommit från Norge till Sverige veta emellertid berättat om förbittrade strider mellan tyskar och norrmän. Regeringen Nygaardsvold har utfärdat order om allmän mobilisation och folkströmmar till fanorna. En mängd järnvägs- och landsvägsbroar ha sprängts av normännen själva för att förhindra tyskarnas framryckning.

De allierades sjö- och luftstridskrafter uppges ha vållat tyskarna stora förluster. Tvenne sjöslag ha på onsdagen utkämpats i Skagerrack, varvid engelsmännen skulle hava sänkt flera tyska transportfartyg, som voro på väg med krigsmateriel till Oslo.

Tyska kryssarna "Blücher" på 10.000 ton och "Karlsruhe" på 6.500 ton ha sänkts av norska kustbatterier. De allierade förlorade tvenne jagare i striden mot tyska fartyg utanför Narvik. Under torsdagens lopp uppges häftiga strider ha utkämpats på Nordsjön, varvid 18 tyska fartyg sänkts. Engelmännen uppges samtidigt ha förlorat sex fartyg och fransmännen gått ur striden utan förluster av fartyg. Även hundratals flygmaskiner lär ha deltagit i striden, som betecknas som en av världshistoriens största.

Tyskt memorandum till Sveriges regering.

Tyska regeringen har till Sveriges regering överlämnat ett memorandum, vari uppställdes en del frågor angående Sveriges hållning i den nya situationen. Sveriges utrikesminister överlämnade samma dag till tyska sändebudet i Stockholm sin regerings svar. Däri förklarar Sveriges regering sig vilja fasthålla vid sin stränga neutralitetspolitik och inte har för avsikt att företaga någon handling, som vore riktad mot de tyska åtgärderna i Danmark och Norge. Vidare betonas i svaret, att Sveriges regering inte kommer att företaga någonting, som kunde försorsaka en konflikt med Tysklands regering.

60 år

fyllde lärarinnan vid Kärrslätt folkskola fröken Maria Hansdotter Kivramees, född den 7 april 1880 på Vormsö.

Efter avslutad skolgång vid Mellanskolan i Haapsalu, tjänstgjorde hon såsom hemlärarinna i flera adelsfamiljer i Petersburg och Moskva. Efter världskriget och revolutionen flyttade hon till sin hemstad, där lifven var något lugnare än i storstäderna.

Hösten 1918 erhöll hon plats som lärarinna vid Kärrslätt folkskola på Vormsö, där hon oavbrutet varit verksam hitintills. Genom kurser och resor i in- och utlandet, har jubilaren skaffat sig mångsidiga kunskaper på det pedagogiska området. Efter de obligatoriska lärarkurserna och därpå följande examina erhöll hon sitt kompetensbrev. Därefter kunde undervisningen bedrivas med större framgång och energi. Trots sin framskridna ålder arbetar hon lika säkert och med framgång, som en erfaren pedagog kan göra.

Det tyder också på, att skolans elever och lärare uppvaktade henne i den tidiga morgonstunden med sång, musik och många presenter på 60-årsdagen. Senare på dagen uppvaktades hon av öns övriga lärare med prosten H. Pöhl i spetsen, där lyckönskningar och presenter överlämnades.

Mätte hon kunna fortsätta i samma tempo till skolans, landets och statens bästa!

Oslo elektricitetsverk förstört.

Från Stockholm meddelas, att kommandanten i Oslo distrikt general Eriksson uppgivit, att norrmännen lyckats förstöra telefon- och telegrafförbindelserna till Oslo samt att förstöra elektricitetsverket, varför Oslo nu saknar elektricitet. Vid Langenäs ha norrmännen sprängt en viktig bro.

Kampen om Norge pågår.

Reuter meddelar, att enligt uppgifter från riksgrensens skulle de norska trupperna vara konsentrerade bakom Steinkjer norr om Trondheim. Norr om Oslo anses fronten gå från Eidsvold till Mjösen. Hittills påstås striderna ha haft karaktären av partigångarstrider. Tyskarna påstås operera i små men välutrustade grupper.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

A. Stahl, ansvarig red.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes		Utlandet	
1 år	Ekr. 2:—	1 år	Ekr. 5:—
1/2 "	" 1:—	1/2 "	" 2:50

KUNG HAAKON STANNAR I NORGE.

I en intervju med "Dagens Nyheter" korrespondent har kung Haakon meddelat, att han inte tänker lämna sitt land.

Från havet.

Sveabolagets tankfartyg "Sveaborg" har på fredagen gått till botten norr om Skottland. "Sveaborg", som hade ett displacement av över 14.000 ton, var på väg med last av petroleum från Amerikansk hamn till Sverige.

Fartygets redare anse, att det blivit torpederat.

Fartygsförbindelsen med H:fors.

Chefdirektören G. Sergio i G. Sergio & Ko har nyligen företagit en resa till H:fors i avsikt att utröna möjligheterna till förnyad fartygstafik mellan H:fors och Tallinn. Direktör Sergio meddelade efter efter sin återkomst, att från Finlands sida finnas inga hinder för återupptagande av trafiken. När detta kan ske, beror i huvudsak på isförhållandena och när minorna i de finska kustvatten kunna avlägsnas.

Beträffande turlistan råder inte någon klarhet, emedan det ännu är svårt bilda sig någon föreställning om de resandes antal och varumängderna. Tidigare behövdes för resa till Finland blott resekort, nu däremot fordras pass och dessutom visum. Detta inskränker självfallet de resandes antal.

Gåvor.

Änkefru E. Ingman, som fjol höstas flyttade till Tyskland har även där i tacksam hägkomst bevarat sin församling i Tallinn, vars medlem hon alltfortfarande är, och som gäva till församlingens läsrum överlämnat kr. 10 samt till församlingens fattigvård ett lika stort belopp.

För den kärkomna gåvan uttrycker församl. styrelse sitt varma tack.

A. Stahl.
Ordförande.